

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN MESLEKİ YAŞANTILARINDA KARŞILAŞTIKLARI PROBLEMLER (SİVAS İLİ ÖRNEĞİ) *

Zekeriya KAPTAN**, Ender GİRAL***

Özet: Bu çalışmada, Sivas il merkezinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemler üzerinde durulmuş ve müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına etki eden unsurların neler olduğunun ortaya konulması amaçlanmıştır. Anket soruları hazırlanırken müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlar görüşme tekniğinden faydalanılarak tespit edilmiş ve bu sayede anket soruları için yeterli veri oluşturulmuştur. Bu bağlamda, anket yöntemi uygulanan çalışmada, ölçeğin genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen Cronbach Alfa katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenilirliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir. Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda problemler yaşadığı sonucuna ulaşılmış ve elde edilen sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müzik Öğretmeni, Mesleki Yaşantı, Müzik Eğitimi.

The Problems Faced By Music Teachers in Their Professional Lives (Example Province Of Sivas)

Abstract: In this study, problems that music teachers working in Sivas city center come across with are emphasized and the factors affecting the music teachers' professional lives are identified. The problems that music teachers face with in their professional lives were detected using the interview technique, and thus, data for the survey questions were gathered. In this context, applying the questionnaire technique, Cronbach Alfa factor measuring the question homogeneity and consistency of the scale was found as 0,87. So as to measure the answers' reliability the individuals' give, Re-test Method was applied and the co-relation number was found as 0.82. It was concluded that throughout

* Bu çalışma yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik A.B.D., Sivas.

*** Müzik Öğretmeni, Vakıf Bank Ortaokulu, Sivas.

their professional lives, music teachers had to deal with educational, social, and psychological problems, and suggestions were made about the results of the study.

Key Words: Music Teacher, Professional Life, Music Education.

Giriş

Eğitimin en temel amacı, bireyleri yaşadığı toplumun ve toplumun bağlı olduğu çağdaş dünyanın uyumlu bir üyesi haline getirerek onları çağın/günümüzün gerektirdiği bilgi ve becerilerle donatmaktır. Bu da, iyi bir eğitim sistemi ile birlikte daha da önemlisi nitelikli öğretmenler ile sağlanır. Ancak bu öğretmenlerin etkin/etkili ve verimli olması öncelikli olarak mesleki yaşantı- larındaki sorunlarının giderilmesi ile sağlanabileceği bir gerçektir.

Özden (1999)'e göre; “*Öğretmenler, eğitim sisteminin en temel ögesidir. Bir ülkenin kalkınmasında, nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinde, toplumdaki huzur ve sosyal barışın sağlanmasında, bireylerin sosyalleşmesi ve toplumsal hayata hazırlanmasında, toplumun kültür ve değerlerinin genç kuşaklara aktarılmasında öğretmenlerin başrolü oynamaları beklenmektedir.*”

İşıkhan (2004) öğretmenlik mesleğini, eğitim ortamında kişilerin etkisinde kaldıkları özgün ve yoğun stres/baskı yaratan durumlar sebebiyle, bireylerin özellikle ruhsal/psikolojik sağlıklarının ve buna bağlı olarak da çalışma yaşamlarının kötü yönde etkilenmesinde önemli oranda risk taşıyan bir meslek olarak yorumlamıştır. Öğretmenlerin genel olarak diğer meslek çalışanlarına göre daha fazla stres/baskı yaşama nedenleri; eğitim-öğretim hizmetlerindeki öğrenci-öğretmen ve okul-aile çatışmaları, disiplin sorunları, kalabalık sınıflar, fiziki koşullardaki yetersizlik, bürokratik işlerin çokluğu, toplumun eleştirileri, eğitim kurumları üzerindeki sosyal ve politik baskılar, ödüllendirme ve karara katılımın yetersizliği gibi sorunlardır

Öğretmenin başarılı eğitim vermesi için her şeyden önce psikolojik, sosyal ve mesleki açıdan mutlu/huzurlu ve uyumlu olması gerekliliği bir gerçektir. Bu durumun sağlanamadığı sonucunda oluşan sorunlar ne yazık ki, yalnızca öğretmeni ilgilendirmekle kalmayıp onun ötesinde öğrencilere, okula, veliye, kendi yakın çevresine de yansımaktadır. Bu durumda verilen eğitim-öğretimin nitelik ve niceliğinde belirgin aksamalar görülmektedir.

Bu çalışmada, Sivas il merkezinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemler üzerinde durulmuş ve müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına etki eden unsurların neler olduğunun ortaya konulması amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada, müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda yaşadıkları problemlerin neler olduğu tespit

edilerek, bu problemlerin müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına ne ölçüde etki ettiğini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Araştırmanın müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlara karşı farkındalık oluşturacağı ve bu sorunların çözümüne ışık tutacağı beklentisi, araştırmanın önemini teşkil etmektedir.

Ayrıca çalışmanın benzer konularda yapılacak olan araştırmalara veri kaynağı olarak kullanılabilir nitelikte olması ve müzik öğretmeni adaylarının mesleki yaşantılarında karşılaşılabilecekleri sorunlara karşı hazır bulunuşluklarını arttıracığı beklentisi bu çalışmanın diğer bir önemini de ortaya koymaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Sivas İli müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları sorunlarını belirlemek üzere yapılan betimsel nitelikte desenlenmiş nicel bir çalışmadır.

Çalışma Evreni ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Sivas'ta görev yapmakta olan, müzik öğretmenlerinin tümü oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın örneklemini Sivas İl merkezinde 2013-2014 eğitim-öğretim yılında görev yapmakta olan 69 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Anket uygulaması 69 müzik öğretmeninden 65'ine ulaşılarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubuna dâhil olan öğretmenlerin, cinsiyet, yaş, öğrenim durumu, meslekteki hizmet süresi, çalıştıkları eğitim bölgesi, okul türü ve okul kademesi dağılımları aşağıdaki tablolarda özetlenmektedir.

Çalışma Grubuna Dahil Olan Öğretmenlerin, Cinsiyet, Yaş, Öğrenim Durumu, Meslekteki Hizmet Süresi, Çalıştıkları Eğitim Bölgesi, Okul Türü ve Okul Kademesi Dağılımları

Cinsiyet	N	%
Bayan	33	50.8
Bay	32	49.2
Toplam	65	100
Yaş	N	%
22-27	13	20.0
28-33	24	36.9
34-39	15	23.1
40 ve üzeri	13	20.0
Toplam	65	100
Öğrenim Durumu	N	%

Lisans	61	93.8
Y.Lisans	4	6.2
Toplam	65	100
Hizmet Süresi	N	%
1-5 yıl	18	27.7
6-10 yıl	27	41.5
16+ yıl	7	10.8
Toplam	65	100
Eğitim Bölgesi	N	%
1.Bölge	12	18.5
2.Bölge	23	35.4
3.Bölge	15	23.1
4.Bölge	8	12.3
5.Bölge	7	10.8
Toplam	65	100
Okul Türü	N	%
Devlet Okulu	61	93.8
Özel Okul	4	6.2
Toplam	65	100
Okul Kademesi	N	%
Ortaokul	50	76.9
Lise	15	23.1
Toplam	65	100

Veri Toplama Araçları

Araştırmada 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Sivas İl merkezinde görev yapmakta olan müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında karşılaştıkları problemleri tespit etmek amacıyla veri toplama aracı olarak anket formundan yararlanılmıştır.

Yazışma, yazılı iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir. Mektup, anket, yazılı testler vb. bu tür veri toplamada yaygın olarak kullanılan araçlardır. Anket, belli bir amaç ve plana göre düzenlenmiş soru listesidir. Ankette az ya da çok soru olabilir. Bunlar, genellikle geniş kitlelere uygulanırlar ve sonuçlar üzerinde istatistik değerlendirmeler yapılır (Karasar, 2003, 174).

Anket Formu

Anket, öğretmenlerin okul ortamındaki eğitim olanaklarının eksikliğinden kaynaklanan eğitim boyutlu sorunlar, okul ortamındaki sosyal ilişkilerini olumsuz etkileyen sosyal boyutlu sorunlar, okul ortamındaki mesleki yaşantılarının psikolojilerine olumsuz yansımalarından kaynaklanan psikolojik boyutlu sorunlar olmak üzere üç ana başlıkta toplam 30 sorudan oluşmaktadır. Anket maddeleri hazırlanırken, 1-10. sorular “eğitimsel” boyutta, 11-20. sorular “sosyal” boyutta, 21-30. sorular da “psikolojik” boyutta sorunları tespit edecek şekilde düzenlen-

miştir. Ankette beşli Likert kullanılarak bunlar “Tamamen Katılıyorum” “Katılıyorum” “Kararsızım” “Katılmıyorum” “Tamamen Katılmıyorum” ifadeleriyle belirtilmiş ve öğretmenlerden kendilerine en yakın gördükleri ifadeyi işaretlemeleri istenmiştir. Ayrıca anket formunda öğretmenlerin cinsiyeti, yaşı, öğrenim durumu, meslekteki hizmet süreleri, çalıştıkları eğitim bölgeleri, çalıştıkları okul türü ve okul kademesi bilgilerine ilişkin sorular bulunmaktadır.

Ölçeğin Geçerliliği ve Güvenirliği

Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenirliliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir. Elde edilen veri doğrultusunda uzman görüşlerince ölçeğin güvenirliliğinin tespit edildiği sonucuna ulaşılmıştır. Geliştirilen ölçeğin Cronbach Alpha Güvenirlilik Katsayısı; 0.87 olarak bulunmuş ve elde edilen bu veri ışığında ölçeğin güvenirliliği tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu çalışmada ölçeğin genel tutarlılığını ve soru türdeşliğini ölçen Cronbach Alfa katsayısı 0.87 olarak bulunmuştur. Bireylerin sorulara verdikleri cevapların güvenirliliğini ölçmek için test-tekrar test yöntemi uygulanmış (test 20 şubat 2013 tekrar test 4 mart 2013) ve korelasyon katsayısı 0.82 olarak elde edilmiştir. Elde edilen veriler “SPSS” (14.0) paket programı kullanılıp, uzman kişilerden faydalanılarak çözümlenmiştir. Anket uygulamasına katılım sağlaması öngörülen test-tekrar test grubu dâhil, 69 kişiden 1’ine askerlik, 1’ine okul tadilatı ve 2’sine okulda bulunmama gibi nedenlerden dolayı ulaşılamamış ve anket 65 müzik öğretmenin katılımı sağlanarak uygulanmıştır. Anket soruları hazırlanırken, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında halen görevde bulunan müzik öğretmenleriyle görüşülerek oluşturulmuş, daha sonra oluşturulan liste, alan uzmanlarına gidilerek asıl listeye dönüştürülmüştür. Anket demografik bilgilerle birlikte 37 maddeden oluşmaktadır. Çalışmanın verileri, ‘SPSS’ (Ver:14.0) programına yüklenerek, verilerin değerlendirilmesinde parametrik test varsayımları yerine getirilemediğinden “Kruskal-Wallis” testi ve “Mann Whitney’U” testi ve “İki Ortalama Arasındaki Farkın Önemlilik Testi” kullanılmış ve verilerimiz tablolarda aritmetik ortalama “±” standart sapma şeklinde belirtilip, yanılma düzeyi ‘p=0.05’ olarak alınmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde öğretmenlerin ölçek maddelerine verdikleri cevaplardan elde edilen bulgulara ve bulguların yorumlanmasına yer verilmiştir. Çalışma grubunun ölçek maddelerine verdikleri cevapların istatistiksel verileri, frekans, yüzde (%), standart sapma (S.S) ve ağırlıklı ortalamaları tablolarla ifade edilmektedir.

Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 1.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 1. soruyu % 46.2 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0154 olan soruya toplamda % 80’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 1. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Eğitiminin Niteliğini Artırmada, Okul Yönetiminin, Ders Materyallerinin Temininde (Dizekli Tahta, Projeksiyon, Ses Sistemi... vb.) Yeteri Kadar Destek Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	8	12.3
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul yönetimlerinin, materyal temini konusunda, müzik öğretmenlerine yeterince destek olmadığı düşünülebilir.

Tablo 2’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 2.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 2. soruyu % 46.2 “Tamamen Katılıyorum” % 38.5 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0769 olan soruya toplamda % 84.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 2. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda Bulunan Mevcut Olanakların, Müzik Eğitiminin İhtiyaçlarını Karşılamadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde %
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	5	7.7
Katılıyorum	25	38.5
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okullardaki mevcut olanakların müzik eğitimi gereksinimlerini karşılamadığı söylenebilir.

Tablo 3’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 3.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 3. soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7692 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 3. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Programları Hazırlanırken, Müzik Ders Saatlerinin, Müzik Eğitimi Yapılabilecek Saatlerde Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	10	15.4
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders programları düzenlenirken müzik dersi özelliklerinin dikkate alınmadığı düşünülebilir.

Tablo 4’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 4.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 4. soruyu, % 44.6 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0154 olan soruya toplamda % 78.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 4. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Sınıf Mevcutlarının Müzik Eğitiminin Niteliğini Aksatacak Yoğunlukta Olduğunu Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	6	9.2
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	29	44.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, sınıf mevcutlarının müzik eğitiminin niteliğini düşürdüğü söylenebilir.

Tablo 5’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 5.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 5. soruyu, % 70.8 “Tamamen Katılıyorum” % 13.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.43308 olan soruya toplamda % 78.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 5. Müzik Öğretmenlerinin “İlköğretimde (1.2.3.4. Sınıflarda) Müzik Derslerine, Branş Öğretmenlerin Girmemesinin, Müzik Eğitiminin Kalitesini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	4	6.2
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	9	13.8
Tamamen Katılıyorum	46	70.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ilkokul kademesinde yapılan müzik eğitiminin, müzik öğretmenlerince uygulanması gerektiği düşünülebilir.

Tablo 6’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 6.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 6.soruyu, % 50.8 “Tamamen Katılıyorum” % 27.7 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0615 olan soruya toplamda % 78.5’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 6. Müzik Öğretmenlerinin “(OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Müzik Dersiyile İlgili Soru Çıkmamasının Müzik Eğitiminin Önemini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	7	10.8
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	18	27.7
Tamamen Katılıyorum	33	50.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, sınavlarda müzik dersiyle ilgili soru sorulması derse olan ilgi ve motivasyonu arttıracak yorumu yapılabilir.

Tablo 7’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 7.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 7.soruyu, % 63.1“Tamamen Katılıyorum” % 32.3 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.5385 olan soruya toplamda % 95.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 7. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Ders Kitaplarındaki Kimi Konuların, (Tonalite, Makamlar. Vb.) Öğrencilerin Seviyesine Uygun Olmadığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	1	1.5
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	41	63.1
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders kitaplarındaki kimi konuların öğrenci seviyesine uygun olmadığı yorumuna gidilebilir.

Tablo 8’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 8.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 8.soruyu, % 60.0 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.5077 olan soruya toplamda % 95.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 8. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersliklerinin, Müzik Dersi Öğrenme Ortamına, Uygun Olmadığını Düşünüyorum(Ses Yalıtımı, Isı, Işık vb.).” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	1	1.5
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	39	60.0
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul binalarının ve dersliklerin müzik dersi öğrenme ortamına uygun olmadığı söylenebilir.

Tablo 9’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 9.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 9.soruyu, % 69.2 “Tamamen Katılıyorum” % 20.0 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.4769 olan soruya toplamda % 89.2’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 9. Müzik Öğretmenlerinin “Nitelikli Müzik Eğitimi Verebilmek İçin, Haftada Bir Ders Saati Olan 40 Dakikalık Zamanın Yeterli Olmadığını ve Müzik Eğitiminin Niteliğini Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	2	3.1
Katılıyorum	13	20.0
Tamamen Katılıyorum	45	69.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi gibi çok yönlü eğitim gerektiren bir ders için, haftada 40 dakikalık bir zaman diliminin yeterli olmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 10’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 10.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 10.soruyu, % 58.5 “Tamamen Katılıyorum” % 32.3 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.3692 olan soruya toplamda % 90.8’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

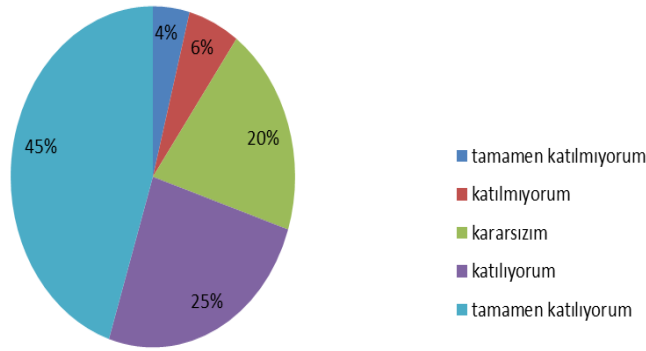
Tablo 10. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencilerin Yönlendirilebilmesi İçin, Ayrı Program ve Ders Müfredatının Uygulanması Gerektiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	2	3.1
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	38	58.5
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilmesinde program ve ders müfredatı ile ilgili sorunlar yaşandığı söylenebilir.

Grafik-1. Eğitim Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-1’de müzik öğretmenlerinin eğitimsel boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin ilk on sorusunu % 45 Tamamen Katılıyorum, % 25 Katılıyorum, % 20 Kararsızım, % 6 Katılmıyorum ve % 4 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-1’den elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 11.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 11. soruyu, % 26.2 “Tamamen Katılıyorum” % 29.2 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.4154 olan soruya toplamda % 55.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 11. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Yönetiminin, Müzik Dersi Materyal İhtiyaçlarına Yeterince Destek Olmamasının, Okul Yönetimiyle Olan Diyalogumuzu Azalttığını Düşünüyorum.”Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	8	12.3
Katılıyorum	19	29.2
Tamamen Katılıyorum	17	26.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik öğretmenlerinin okul yönetiminden kısmen destek görmediği ve bu durumun okul yönetimiyle olan sosyal ilişkileri kısmen olumsuz etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 12’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 12.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 12.soruyu, % 40.0 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0462 olan soruya toplamda % 75.4’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 12. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersi Notu Verirken, Öğrenciler ve Velilerinin Not Beklentilerinin Yüksek Olması Nedeniyle Hissettiğim Baskıdan Dolayı, Öğrenci-Veli İletişimimizin Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	11	16.9
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	26	40.0
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, öğrenci-veli not beklentilerinin müzik öğretmeni ile öğrenci-veli arasındaki sosyal ilişkileri olumsuz yönde etkilediği düşünülebilir.

Tablo 13’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 13.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 13.soruyu, % 24.6 “Katılıyorum” % 36.9 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5538 olan soruya toplamda % 61.5’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 13. Müzik Öğretmenlerinin “Olanakların Kısıtlı Olmasına Karşın, Müzik Öğretmeninden Beklentilerin (Koro, Orkestra, B.G ve Hafta Etkinlikleri, Yarışmalara Katılım vb.) Çok Olması Durumunun Motivasyonumu Sarsmasından Dolayı, Okul Ortamında Yeterince İletişim Kuramadığımı Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	14	21.5
Kararsızım	8	12.3

Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	16	24.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi olanaklarının kısıtlı olmasına karşın beklentilerin çok olması durumunun kısmen de olsa müzik öğretmenin okul ortamındaki sosyal iletişimini olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 14’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 14.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 14.soruyu, % 55.4 “Tamamen Katılıyorum” % 36.9 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.4000 olan soruya toplamda % 92.3’lük bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 14. Müzik Öğretmenlerinin “Maaş ve Ek Ders Ücretlerinin, Yaşam Standartlarının Altında Oluşunun, Sosyal Yaşantımı Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	3	4.6
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	36	55.4
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, maaş ve ek ders ücretlerinin tatmin edici boyutta olmadığı ve müzik öğretmenlerinin sosyal yaşamlarını olumsuz etkilediği yorumuna gidilebilir.

Tablo 15’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 15.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 15.soruyu, % 32.3 “Tamamen Katılıyorum” % 24.6 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5692 olan soruya toplamda % 56.9’luk bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 15. Müzik Öğretmenlerinin “Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı İlgisiz ve Bilinçsiz Bakış Açılarının, Diğer Branş öğretmenleriyle Olan Sosyal İlişkilerimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	17	26.2
Kararsızım	9	13.8
Katılıyorum	16	24.6
Tamamen Katılıyorum	21	32.3
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul ortamındaki diğer dal öğretmenlerinin müzik dersine bakış açılarının, müzik öğretmenlerinin sosyal ilişkilerini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 16’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 16.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 16.soruyu, % 50.8 “Tamamen Katılıyorum” % 26.2 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0769 olan soruya toplamda % 77’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 16. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Saatini Tamamlayabilmek İçin, Hafta İçinde Birden Fazla Okulda Derse Girmemin, Okulumda ve Derse Girdiğim Diğer Okullardaki Sosyal Bağlarımı Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	17	26.2
Tamamen Katılıyorum	33	50.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik öğretmenlerinin farklı okullarda derse giriyor olmalarının sosyal iletişimlerini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 17’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 17.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 17.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 32.3 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.8462 olan soruya toplamda % 69.2’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 17. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Öğretmenliği Mesleğinin, Toplum Tarafından Yeterince Önemsenmemesinin, Toplumla Olan Diyaloğumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	1	1.5
Katılmıyorum	12	18.5
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	21	32.3
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, toplumun müzik öğretmenliği mesleğini yeterince önemsemiyor olması müzik öğretmenlerinin topluma bakışını ve toplumla olan sosyal ilişkilerini kısmen azalttığı söylenebilir.

Tablo 18’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 18.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 18.soruyu, % 33.8 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7231 olan soruya toplamda % 67.6 bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 18. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Hazırlanan Müzik Etkinliklerine Veli Katılımının Yeterli Olmayışının, Ailelerle Olan Sosyal Etkileşimimizi, Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	22	33.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul içinde hazırlanan müzik etkinliklerine veli katılımının yeterli olmayışı müzik öğretmenleriyle veli arasındaki sosyal etkileşimi kısmen olumsuz etkilediği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 19’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 19.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 19.soruyu, % 46.2 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.0462 olan soruya toplamda % 80’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 19. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Yeteneği Olan Öğrencileri Yönlendirirken, Ailelerin Yeterince Destek Olamamalarının, Ailelerle Olan İletişimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	6	9.2
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	30	46.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ailelerin duyarsız tutumlarının müzik öğretmeni ile aile arasındaki sosyal iletişimi olumsuz yönde etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 20’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 20.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 20.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 33.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 4.5077 olan soruya toplamda % 70.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

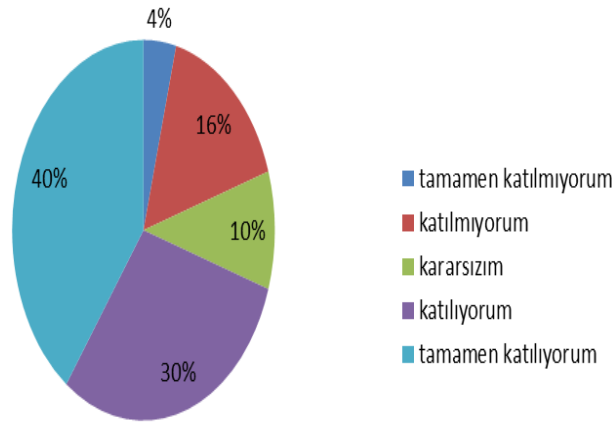
Tablo 20. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinde, Öğrencilerin Dersle Karşı İlgisiz Davranmalarının, Öğrencilerle Olan İletişimi Olumsuz Yönde Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1
Katılmıyorum	9	13.8
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	22	33.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, öğrencilerin ilgisiz davranış ve tutumlarının müzik öğretmeniyle öğrenci arasındaki sosyal iletişimi olumsuz yönde etkilediği yorumuna ulaşılabilir.

Grafik-2. Sosyal Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-2’de müzik öğretmenlerinin sosyal boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin ikinci on sorusunu % 40 Tamamen Katılıyorum, % 30 Katılıyorum, % 10 Kararsızım, % 16 Katılmıyorum ve % 4 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-2’den elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında sosyal boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 21’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 21.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 21.soruyu, % 24.6 “Tamamen Katılıyorum” % 26.2 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.3077 olan soruya toplamda % 50’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 21. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Yönetimi ve Diğer Branş Öğretmenlerinin, Müzik Derslerine Karşı Yeterince Duyarlı Olmalarının, Beni İncittiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeleri Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	6	9.2
Katılmıyorum	17	26.2
Kararsızım	9	13.8

Katılıyorum	17	26.2
Tamamen Katılıyorum	16	24.6
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin tutumlarının müzik öğretmeninin duygularını kısmen incittiği söylenebilir.

Tablo 22’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 22.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 22.soruyu, % 33.8 “Tamamen Katılıyorum” % 36.9 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7385 olan soruya toplamda % 70.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 22. Müzik Öğretmenlerinin “Okul Ortamında Yapılan Toplantılarda, Müzik Dersiyle İlgili Sorunların Ele Alınmıyor Oluşunun, Okula ve Derse Olan Tutumumu Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	12	18.5
Kararsızım	3	4.6
Katılıyorum	24	36.9
Tamamen Katılıyorum	22	33.8
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersiyle ilgili sorunların toplantılarda dile getirilmemesi durumunun, müzik öğretmeninin psikolojisini olumsuz yönde etkilediği söylenebilir.

Tablo 23’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 23.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdeler değeri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 23.soruyu, % 35.4 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.8462 olan soruya toplamda % 70.8’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 23. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Materyal İhtiyaçlarının, Okul Yönetimince Yeterince Önemseniyor Olmasından Dolayı, Motivasyon Eksikliği Yaşadığımı Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdeler Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	2	3.1

Katılmıyorum	10	15.4
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	23	35.4
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi ihtiyaçlarına okul yönetimince yeterince önem verilmemesi durumunun müzik öğretmenin motivasyonunu azalttığı ve psikolojisini olumsuz etkilediği yorumu yapılabilir.

Tablo 24’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 24.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 24.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.6769 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 24. Müzik Öğretmenlerinin “Okulumda, Müzik Dersi İhtiyaçlarını Karşılacak Nitelikli Bir Müzik Dersliği Olmamasının, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	1	1.5
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersi ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte derslik ortamının olmayışı durumunun müzik öğretmenin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 25’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 25.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 25.soruyu, % 36.9 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7231 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 25. Müzik Öğretmenlerinin “Ders Notu Verirken, Değerlendirmeyi, Baskı Altında (Ders Notu Beklentilerinin Yüksek Olması) Yapıyor Olmanın Dersimi ve Kendimi,

Değersiz Hissettirdiğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	13	20.0
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	24	36.9
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ders notu beklentilerinin yüksek olması durumunun müzik öğretmeninin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 26’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 26.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 26.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 38.5 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.7077 olan soruya toplamda % 67.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 26. Müzik Öğretmenlerinin “Olanakların Yeterli Olmamasına Karşın, Müzik Derslerinden Beklentilerin Fazla Olmasının, Motivasyonumu Azalttığını Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	3	4.6
Katılmıyorum	11	16.9
Kararsızım	7	10.8
Katılıyorum	25	38.5
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, kısıtlı olanaklara rağmen müzik dersinden beklentilerin fazla oluşu durumunun, müzik öğretmeninin motivasyonunu kısmen azalttığı ve psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 27’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 27.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 27.soruyu, % 26.2 “Tamamen Katılıyorum” % 27.7 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.3385 olan soruya toplamda % 53.9’luk bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 27. Müzik Öğretmenlerinin “Ek Ders Saatlerini Dolduramıyor Oluşumun, Beni, Ruhsal Olarak Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	20	30.8
Kararsızım	5	7.7
Katılıyorum	18	27.7
Tamamen Katılıyorum	17	26.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, ek ders saatlerini dolduramıyor olma durumunun müzik öğretmeninin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği söylenebilir.

Tablo 28’de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 28.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 28.soruyu, % 27.7 “Tamamen Katılıyorum” % 20.0 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.3231 olan soruya toplamda % 47.7’lik bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 28. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Dersiyle İlgili Soruların (OKS-SBS) Gibi Sınavlarda Sorulmaması Sonucu, Öğrencilerin Derse Karşı İlgilerinin Azalmasını, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzdelerik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	6	9.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	12	18.5
Katılıyorum	13	20.0
Tamamen Katılıyorum	18	27.7
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, seviye tespit sınavlarında müzik dersiyle ilgili soru sorulmaması durumunun müzik öğretmeninin psikolojisini kısmen olumsuz etkilediği düşünülebilir.

Tablo 29’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 29.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzdelerik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 29.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 35.4 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5692 olan soruya toplamda % 64.6’lık bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 29. Müzik Öğretmenlerinin “Yetenekli Öğrencileri Yönlendirirken, Yeterince Destek Görmüyor Olmanın, Psikolojimi Olumsuz Etkilediğini Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzelik Dağılımları.

Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	5	7.7
Katılmıyorum	14	21.5
Kararsızım	4	6.2
Katılıyorum	23	35.4
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken müzik öğretmenin yeterince destek görmüyor olması durumunun, müzik öğretmenin psikolojisinin kısmen olumsuz etkilendiği şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 30’da anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin 30.sorusuna verdikleri cevapların frekans ve yüzelik değerleri görülmektedir. Elde edilen bulgulara bakıldığında öğretmenler 30.soruyu, % 29.2 “Tamamen Katılıyorum” % 30.8 “Katılıyorum” şeklinde yanıtlamışlardır. AO’su 3.5231 olan soruya toplamda % 60’lık bir katılım sağlandığı görülmektedir.

Tablo 30. Müzik Öğretmenlerinin “Müzik Derslerinin Öğrenciler ve Veliler Tarafından Yeterince Önemsenmiyor Olmasından Dolayı, Kendimi Mutsuz Hissettiğimi Düşünüyorum.” Yargısına Verdiği Cevapların Yüzelik Dağılımları.

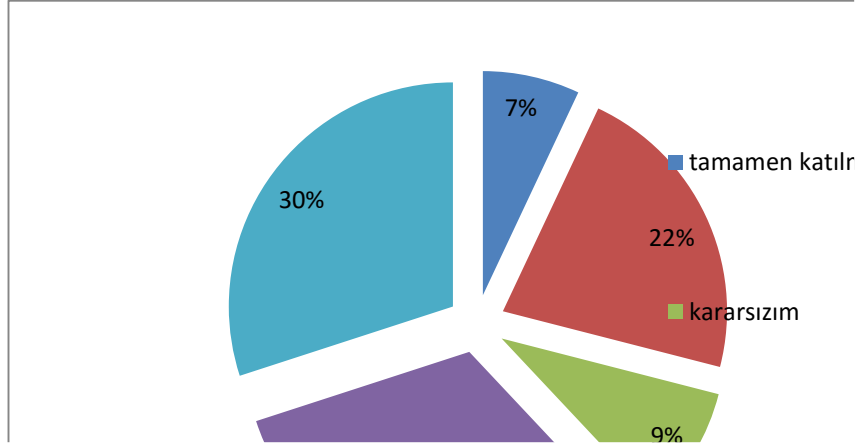
Seçenekler	Frekans	Yüzde%
Tamamen Katılmıyorum	4	6.2
Katılmıyorum	16	24.6
Kararsızım	6	9.2
Katılıyorum	20	30.8
Tamamen Katılıyorum	19	29.2
Toplam	65	100.0

Bu tabloya göre, müzik dersine karşı öğrenci-veli ilgisinin yetersiz olması durumunun müzik öğretmenin psikolojisinin kısmen olumsuz etkilendiği söylenebilir.

Grafik-3. Psikoloji Alt Boyutunun Toplam Cevaplara Göre Dağılımı

Grafik-3’de müzik öğretmenlerinin psikolojik boyutta karşılaştıkları problemlere verdikleri cevapların toplam dağılımları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri anketin üçüncü on sorusunu % 32 Tamamen Katılıyorum, %

30 Katılıyorum, % 9 Kararsızım, % 22 Katılmıyorum ve % 7 Tamamen Katılmıyorum şeklinde cevapladıkları tespit edilmiştir.

Grafik-3'ten elde edilen toplam cevapların dağılımlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında psikolojik boyutta problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 31'de anket uygulanan müzik öğretmenlerinin anketin geneline verdikleri cevapların ağırlıklı ortalamaları ve standart sapma değerleri görülmektedir.

Tablo 31 Anket Cevaplarının Ağırlıklı Ortalamaları (AO) ve Standart Sapma Oranlarına İlişkin Bulgular

Ölçek Maddeleri	N	AO	SS
1 Müzik eğitiminin niteliğini arttırmada, okul yönetiminin, ders materyallerinin temininde (dizekli tahta, projeksiyon, ses sistemi... vb.) yeteri kadar destek olmadığını düşünüyorum.	65	4.0154	1.24364
2 Okulda bulunan mevcut olanakların, müzik eğitiminin ihtiyaçlarını karşılamadığını düşünüyorum.	65	4.0769	1.21588
3 Ders programları hazırlanırken, müzik ders saatlerinin, müzik eğitimi yapılabilecek saatlerde olmadığını düşünüyorum.	65	3.7692	1.27192
4 Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, sınıf mevcutlarının müzik eğitiminin niteliğini aksatacak yoğunlukta olduğunu düşünüyorum.	65	4.0154	1.20536
5 İlköğretimde (1.2.3.4. sınıflarda) müzik derslerine, branş öğretmenlerin girmemesinin, müzik eğitiminin kalitesini azalttığını düşünüyorum.	65	4.4308	1.06021
6 (OKS-SBS) gibi sınavlarda müzik dersiyile ilgili soru çıkmamasının müzik eğitiminin önemini azalttığını düşünüyorum.	65	4.0615	1.24846
7 Müzik ders kitaplarındaki kimi konuların (tonalite, makamlar. vb) öğrencilerin seviyesine uygun olmadığını düşünüyorum.	65	4.5385	.75160
8 Müzik dersliklerinin, müzik dersi öğrenme ortamına, uygun olmadığını düşünüyorum (ses yalıtımı, ısı, ışık vb.).	65	4.5077	.75256
9 Nitelikli müzik eğitimi verebilmek için, haftada bir ders saati olan 40 dakikalık zamanın yeterli olmadığını ve müzik eğitiminin niteliğini azalttığını düşünüyorum	65	4.4769	.98596
10 Müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi için, ayrı program ve ders müfredatının uygulanması gerektiğini düşünüyorum.	65	4.3692	1.00886

11	Okul yönetiminin, müzik dersi materyal ihtiyaçlarına yeterince destek olmasının, okul yönetimiyle olan diyalogumuzu azalttığını düşünüyorum.	65	3.4154	1.32160
12	Müzik dersi notu verirken, öğrenciler ve velilerinin not beklentilerinin yüksek olması nedeniyle hissettiğim baskıdan dolayı, öğrenci - veli iletişimimizin olumsuz etkilendiğini düşünüyorum.	65	4.0462	1.02211
13	Olanakların kısıtlı olmasına karşın, müzik öğretmeninden beklentilerin (Koro, orkestra, B.G ve Hafta etkinlikleri, yarışmalara katılım vb.) çok olması durumunun motivasyonumu sarsmasından dolayı, okul ortamında yeterince iletişim kuramadığımı düşünüyorum.	65	3.5538	1.21232
14	Maaş ve ek ders ücretlerinin, yaşam standartlarının altında oluşunun, sosyal yaşamımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	4.4000	.86241
15	Diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı ilgisiz ve bilinçsiz bakış açılarının, diğer branş öğretmenleriyle olan sosyal ilişkiyerimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	3.5692	1.27438
16	Ders saatini tamamlayabilmek için, hafta içinde birden fazla okulda derse girmemin, okulumda ve derse girdiğim diğer okullardaki sosyal bağlarımı olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	4.0769	1.18990
17	Müzik öğretmenliği mesleğinin, toplum tarafından yeterince önemsenmemesinin, toplumla olan diyalogumu azalttığını düşünüyorum.	65	3.8462	1.16231
18	Okul ortamında hazırlanan müzik etkinliklerine veli katılımının yeterli olmayışının, ailelerle olan sosyal etkileşimimizi, azalttığını düşünüyorum.	65	3.7231	1.28096
19	Müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken, ailelerin yeterince destek olamamalarının, ailelerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	4.0462	1.20456
20	Müzik derslerinde, öğrencilerin derse karşı ilgisiz davranmalarının, öğrencilerle olan iletişimimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum.	65	4.5077	5.10552
21	Okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin, müzik derslerine karşı yeterince duyarlı olmamalarının, beni incittiğini düşünüyorum.	65	3.3077	1.34540
22	Okul ortamında yapılan toplantılarda, müzik dersiyle ilgili sorunların ele alınmıyor oluşunun, okula ve derse olan tutumumu olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.7385	1.27814
23	Müzik dersiyle ilgili materyal ihtiyaçlarının, okul yönetimince yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, motivasyon eksikliği yaşadığımı düşünüyorum.	65	3.8462	1.16231
24	Okulda, müzik dersi ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikli bir müzik dersliği olmamasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.6769	1.35909
25	Ders notu verirken, değerlendirmeyi, baskı altında (Ders notu beklentilerinin yüksek olması) yapıyor olmamın dersimi ve kendimi, değersiz hissettirdiğini düşünüyorum.	65	3.7231	1.31705
26	Olanakların yeterli olmamasına karşın, müzik derslerinden beklentilerin fazla olmasının, motivasyonumu azalttığını düşünüyorum.	65	3.7077	1.19534
27	Ek ders saatlerini dolduramıyor oluşumun, beni, ruhsal olarak olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.3385	1.36103
28	Müzik dersiyle ilgili soruların (OKS-SBS) gibi sınavlarda sorulmaması sonucu, öğrencilerin derse karşı ilgilerinin azalmasının, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.3231	1.35909
29	Yetenekli öğrencileri yönlendirirken, yeterince destek görmüyor olmamın, psikolojimi olumsuz etkilediğini düşünüyorum.	65	3.5692	1.32251
30	Müzik derslerinin öğrenciler ve veliler tarafından yeterince önemsenmiyor olmasından dolayı, kendimi mutsuz hissettiğimi düşünüyorum.	65	3.5231	1.31229

Tablo-31'den elde edilen bu sonuçlara göre müzik öğretmenlerinin mesleki yaşantılarında eğitimsel, sosyal ve psikolojik boyutlarda problemler yaşadığı yorumu yapılabilir.

Sonuç ve Öneriler

Müzik Öğretmenlerinin Mesleki Yaşantılarında, Müzik Eğitimi Ortamındaki Eğitimsel Kaynaklı Eksikliklerden Dolayı Yaşadıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler

Çalışma grubundaki müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kendi görüşlerince okul yönetiminin ders materyalleri temininde kendilerine yeterince destek olmadığını “Tamamen Katılıyorum” ve “Katılıyorum” seçeneklerini işaretleyerek ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, müzik eğitiminin gerektirdiği eğitim koşullarının neler olması gerektiği ve gerekli koşulların temin edilmesi aşamasında neler yapılması gerektiği hizmet içi eğitim faaliyetleri kapsamında okul yönetimine sunum yapılarak yöntemler bilinçlendirilebilir.*

Araştırmada, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu kendi görüşlerince okullarındaki mevcut olanakların, müzik eğitimi yapabilmek için uygun olmadığını “Tamamen Katılıyorum” ve “Katılıyorum” şeklinde ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her okulda, müzik eğitimi olanaklarının iyileştirilmesi ve olanakların en üst seviyede iyileştirilerek okul ortamında müzik dersliği standardizasyonu sağlanabilir.*

Araştırmaya göre, müzik öğretmenlerinin, çoğunluğu, kendi görüşlerince, ders programları hazırlanırken müzik dersinin özelliklerine uygun ders programı hazırlanması gerektiğini ifade etmektedir. *Bunu sağlama için müzik ders saatleri programlaması yapılırken ilk derslere müzik dersi konulmayabilir.*

Araştırma sonuçlarına göre, müzik öğretmenlerinin, çoğunluğunun sınıf mevcutlarındaki yoğunluğun müzik eğitimi kalitesini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu durumu gidermek için derslik sistemine geçilerek müzik dersliği oluşturulması ve ders programının hazırlanması boyutunun müzik öğretmenlerince yapılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun İlkokul kademesinde müzik derslerinin branş öğretmenlerince yapılmamasının müzik eğitiminin kalitesini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri saptanmıştır. *Bu sonuca göre, Milli Eğitim Bakanlığı çalışmalarıyla ilkokullarda okutulan müzik derslerine branş öğretmenlerinin girmesi zorunlu hale getirilmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun merkezi seviye tespit sınavlarında müzik dersiyle ilgili soru bulunmamasının müzik eğitiminin önemini azalttığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre, merkezi sınavlarda müzik dersi içeriğiyle ilgili sorular sorulması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ders kitaplarındaki kimi konuların (tonalite, makam) öğrenci seviyesine uygun olmadığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre, müfredat programlarının hazırlanması aşamasında öğrencilerin ilgisini çekecek, eğlenceli ve zevk kültürünü geliştirici özellikte içeriklerin belirlenmesi ve uygulanması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun dersliklerin müzik dersi öğrenme ortamına uygun olmadığını kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okullarda müzik dersliği oluşturulması sağlanmalı ve oluşturulan dersliklerin müzik öğretmenin de görüşleri doğrultusunda müzik dersi içeriğine uygun donanımlarla şekillendirilmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun haftada bir ders saati olan 40 dakikalık zamanın nitelikli müzik eğitimi verebilmek için yeterli olmadığını kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre, Milli Eğitim Bakanlığınca müzik ders saatlerinin haftada en az iki ders saatine çıkarılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi boyutunda ayrı program ve ders müfredatı uygulanması gerektiğini kendi görüşlerince ifade ettikleri tespit edilmiştir. *Bu sonuca göre müzik yeteneği olan öğrencilerin yönlendirilebilmesi için müzik öğretmenlerinin hafta içerisinde alabilecekleri ders saati üst sınırı artırılarak okullarda egzersiz çalışmaları dışında zaman ve program hazırlamalarına imkân sağlanması önerilebilir.*

Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Sosyal Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okul yönetiminin müzik dersi materyal ihtiyacına yeterince destek olmamasının okul yönetimine karşı sosyal ilişki boyutunda diyaloglarının azaldığını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Buna göre okul yönetimlerinin müzik dersi materyal ihtiyaçları konusunda daha bilinçli olmalarını sağlayacak seminerler, kurslar hizmeti içi eğitimler düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders notu verirken, öğrenci-veli not beklentilerinin yüksek olması nedeniyle veliler ve öğrencilerle olan iletişimlerinde olumsuzluk yaşadıklarını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, öğrenciler ile velilerin müzik dersinin önemi konusunda bilinçlendirilmesi amacıyla seminer, konferans vb. etkinliklerin Milli Eğitim Bakanlığınca düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okuldaki müziksel olanakların kısıtlı olmasına karşın koro, orkestra, belirli gün ve haftalar etkinlikleri vb. konularda müzik öğretmeninden beklentilerin fazla olmasının motivasyonlarını ve çalışma ortamındaki sosyal ilişkilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. *Bu sonuca göre okullardaki müziksel, teknik araç gereç eksikliklerinin giderilmesi sağlanarak motivasyon ve iletişimin artırılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu maaş ve ek ders ücretlerinin yaşam standartlarının altında olması durumunun sosyal

yaşantılarını olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre maaş ve ek ders ücretlerinin arttırılarak öğretmenlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı diğer branş öğretmenlerinin müzik dersine olumsuz bakış açılarından dolayı diğer branş öğretmenleriyle sosyal ilişki boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik dersinin önemi konusunda tüm branş öğretmenlerinin bilinçlendirilmesi amacıyla hizmet içi eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders saatini tamamlayabilmek için bir hafta içinde birden fazla okulda derse girmek zorunda kalmalarının mesleki yaşantılarında sosyal ilişki boyutunda olumsuzluk yarattığını kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik dersi saatlerinin arttırılması ve her okulda bir müzik öğretmenin bulunmasının sağlanması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik öğretmenliği mesleğinin toplum tarafından yeterince önemsenmemesinden dolayı toplumla olan sosyal ilişkilerini olumsuz etkilediğini belirtmişlerdir. *Bu sonuca göre müzik öğretmenliği mesleğinin önemini topluma anlatacak nitelikte programlar düzenlenmesi ve bu programların kitle iletişim araçlarıyla topluma ulaştırılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okul ortamında hazırlanan müzik etkinliklerine veliler tarafından yeterince katılım olmamasından dolayı ailelerle sosyal etkileşim boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre okulda hazırlanan müzik etkinliklerinin ailelere tanıtılması amacıyla ailelere davetiye gönderilmesi, afiş düzenlenmesi ve belirli yerlere ilan asılması gibi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken ailelerin yeterince destek olmamasından dolayı ailelerle sosyal iletişim boyutunda olumsuzluk yaşadıklarını ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre ailelerin müzik eğitimiyle ilgili bilinçlendirilmesi amacıyla okul yönetimi ve diğer branş öğretmenlerinin de katılımıyla okulda toplantı ve seminerler düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu öğrencilerin müzik dersine karşı ilgisiz davranmalarından dolayı öğrencilerle olan sosyal iletişimlerinin olumsuz yönde etkilendiğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre öğrencilerin müzik dersine karşı ilgilerini arttıracak nitelikte bilgilendirici seminerler verilmesi, öğrencilerle birlikte okul dışında müzik etkinliklerine katılım sağlanması önerilebilir.*

Müzik Öğretmenlerinin, Mesleki Yaşantılarında, Psikolojik Boyutta Karşılaştıkları Problemlere İlişkin Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı diğer branş öğretmenlerinin ve okul yönetiminin müzik dersine karşı yeterince duyarlı olmamaları durumunun kendilerini kısmen incinmiş hissettikleri sonucuna ulaşılmıştır. *Bu sonuca göre, diğer branş öğretmenleri ve okul yönetimlerinin müzik derslerine karşı daha duyarlı olmalarını sağlamaya yönelik dinleti, resital, enstrüman eğitimi, okul ortamında oluşturulacak öğretmenler korosu gibi etkinlikler düzenleyerek müziğin içinde bulunmalarını ve emek vermeleri sağlanabilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okulda yapılan genel toplantılarda müzik dersiyle ilgili sorunların ele alınmıyor oluşunun psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, okul ortamında gerçekleştirilen genel toplantıların tüm branşların sorunlarını ele alacak nitelikte yönetmeliklerin düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik dersiyle ilgili materyal ihtiyaçlarının okul yönetimince yeterince önemsenmiyor oluşu durumunun motivasyonların ve psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmektedir. *Bu sonuca göre, müzik dersi materyal ihtiyaçlarının müzik öğretmenlerince belirlenmesi ve eğitim öğretim yılı başlangıcında bu ihtiyaçların karşılanmasına yönelik okul bütçe planlaması yapılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okullarında nitelikli müzik dersliği bulunmamasının psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, okullarda müzik öğretmenin öncülüğünde müzik derslikleri oluşturulması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu ders notu verirken değerlendirmeyi baskı altında yapmalarından dolayı kendilerini değersiz hissettiklerini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik derslerinde notla değerlendirme boyutunun kaldırılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu okullarda bulunan müzik dersi olanaklarının yeterli olmamasına karşın müzik derslerinden beklentilerin fazla olmasının motivasyonlarını ve psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okullardaki müzik dersi olanaklarının artırılarak iyileştirilmesi ve müzik öğretmenlerinin motivasyonlarının ödül, teşekkür, takdir gibi öğelerle desteklenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı okullarında ek ders saatlerini dolduramıyor oluşlarının psikolojik olarak kendi görüşlerince olumsuz yönde etkilediğini ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, müzik ders saatlerinin Milli Eğitim Bakanlığı'na düzenlenerek artırılması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin bir kısmı Milli Eğitim Bakanlığı'nca yapılan merkezi sınavlarda müzik dersi ile ilgili sorular sorulmayışının psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik dersi ile ilgili teorik boyutlu soruların bu tür sınavlarda sorulması önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik yeteneği olan öğrencileri yönlendirirken yeterince destek görmüyor olmalarının psikolojilerini olumsuz etkilediğini kendi görüşlerince ifade etmektedirler. *Bu sonuca göre, okul yönetiminin, ailelerin ve toplumun bilinçlenmesi amacıyla seminerler, konferanslar ve toplantılar düzenlenmesi önerilebilir.*

Araştırma sonucuna göre, müzik öğretmenlerinin çoğunluğu müzik derslerine öğrenciler ve veliler tarafından yeterince önem verilmiyor oluşunun kendilerini mutsuz hissettirdiğini ve bu durumun psikolojilerini olumsuz etkilediğini ifade etmişlerdir. *Bu sonuca göre, müzik derslerine karşı öğrenci ve velilerin ilgilerini arttırmak amacıyla dinletiler, kurslar, konserler gibi sosyal etkinliklere katılımlarını sağlayacak ortamlar oluşturması ve müzik öğretmeni ile öğrenci-veli iletişimini okul dışı ortamlara taşıyacak çalışmalar yapılması önerilebilir.*

KAYNAKÇA

- AKGÜN, G. (2006). *Müzik Öğretmenlerinin Lisans Eğitimlerinden ve Çalışma Ortamlarından Kaynaklanan Sorunları*. Kastamonu: Eğitim Dergisi Cilt: 14, No: 2.
- IŞIKHAN, V. (2004). *Çalışma Hayatında Stres ve Başa Çıkma Yolları*. Ankara: Sandal Yayınları
- GÜN, E. (2009). *İlköğretim Okulu Müdürlerinin Müzik Derslerine İlişkin Yaklaşımları (Burdur ve Isparta İlleri Örneği)*. Samsun: OMÜ. Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu.
- KARASAR, N. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- ÖZDEN, Y. (1999). *Eğitimde Dönüşüm Eğitimde Yeni Değerler*, Ankara: Pegem A Yayınları.
- UÇAN, A. (1986). *Türkiye'de Müzik Öğretmenliği Eğitimi*. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi ve Teknik Eğitim Fakültesi. 1. Ulusal Eğitim Sempozyumu. İstanbul: Marmara Üniversitesi.